

”

Når hvalpen skal ud
og lære at begå sig i
verden, er det vigtigt,
at oplevelserne er sjove
og behagelige for den.

DEN GODE START

– om socialisering
og miljøtræning

I de første måneder af hvalpens liv lægges det fundament, den skal bygge videre på, og udgangspunktet for dens adfærd formes. Det er derfor altafgørende, at hvalpen kommer godt fra start

TEKST: ASTRID GERD HOLTET
FOTO: SHUTTERSTOCK

>>>

En gang i mellem kan verden virke en lille smule overvældende for den unge hvalp. Man skal forsøge at undgå, at den bliver skræmt, da det kan give problemer senere hen.

Problematisk adfærd er en af de hyppigste årsager til, at hunde aflives eller afleveres på internater. Det viser studier fra både Danmark og udlandet. Grundstenene til hundens adfærd lægges i hvalpetiden, og en god start er dermed altafgørende, når man skal forebygge adfærdsp problemer og hjælpe hunden til et godt og langt liv.

De første måneder er essentielle

Betydningen af god og tidlig socialisering og miljøtræning af hvalpen var emnet, da den amerikanske dyrlæge og adfærdsspecialist, Kenneth Martin, talte ved dyrlægernes verdenskongres i København i efteråret. Kenneth arbejder til daglig med adfærdsbehandling i sin adfærdsambulans i Texas, USA.

– Manglende eller dårlige oplevelser i løbet af de første tre til fire måneder af hvalpens liv kan give anledning til, at de udvikler livstruende adfærdsp problemer, herunder frygt og aggression, forklarer Kenneth Martin og fortsætter: – Dårligt socialiserede hvalpe bliver sjældent gode kæledyr, for de kan ikke altid opfylde de krav og forventninger, vi har til dem.

Heldigvis kan der, ifølge Kenneth, gøres meget for at undgå mange af de problemer, der oftest ses.

– Tidlig og ordentlig socialisering anses blandt fagfolk som det første store skridt i forebyggelsen af adfærdsp problemer hos hunde. Det handler om at komme godt fra start, for det er meget nemmere at forebygge adfærdsp problemer, end det er at behandle dem, når de først er opstået, forklarer han.

Fagre nye verden

I hvalpens udvikling er der en periode kaldet socialiseringsperioden, hvor den er særlig modtagelig over for nye oplevelser og indtryk. Kenneth Martin beskriver det som en periode, hvor hunden lærer at kommunikere med andre og forholde sig til artsfæller, mennesker, andre dyr og verden omkring sig.

– Fra 3- til 16-ugersalderen lærer hvalpene formentlig mere, end de gør resten af deres liv, og de danner varige forståelsesmæssige og følelsesmæssige indtryk, fortæller Kenneth og fortsætter: – Det er den mest indflydelsesrige periode i en hunds liv. Manglende oplevelser i de første tre til fire måneder kan forhindre hvalpen i at nå sit fulde potentiale.

Forskning i socialiseringens og miljøtræningens betydning for hunde har vist, at hunde, der oplever for lidt som hvalpe, vil have en tendens til at blive overstimulerede, når de senere tages ud i nye omgivelser,

”Dårligt socialiserede hvalpe bliver sjældent gode kæledyr, for de kan ikke altid opfylde de krav og forventninger, vi har til dem.

Kenneth Martin

OM KENNETH MARTIN

forklarer Kenneth. – Derudover har hunde opvokset med lidt plads og begrænset mental stimulering en øget sandsynlighed for at udvikle hyperaktiv adfærd sammenlignet med hunde opvokset i et mere beriget miljø med større udfoldelsesmuligheder. God, fornuftig socialisering og miljøtræning gør hunde mere sociale og afbalancerede og nedsætter risikoen for, at de udvikler frygt- og aggressionsrelaterede problemer, herunder aggression over for fremmede mennesker og hunde.

– Flere studier har vist, at manglende fornuftig socialisering kan øge sandsynligheden for, at hvalpen udvikler både kognitiv og følelsesmæssig dysfunktionel adfærd, forklarer Kenneth.

– For at give hundene den bedst mulige start og mindske risikoen for problemer senere i livet er denne tidlige træning derfor afgørende – og jo bedre man forstår hvalpens forudsætninger, jo bedre kan man hjælpe den godt igennem disse vigtige uger.

Den primære socialiseringsperiode

Hvalpens socialiseringsperiode kan opdeles i en primær og en sekundær periode, forklarer Kenneth Martin. – Den primære periode ligger, fra hvalpen er tre uger, og til den er fem uger gammel. I denne tid udvikler hvalpen en øget interesse for sine artsfæller, og blandt meget andet udvikles dens evne til social interaktion og leg. I den primære socialiseringsperiode har hvalpen især fokus på tæven og kuldet, og hvalpen vil udvise tydelige tegn på uro, hvis den fjernes fra hvalpeflokk. Den kraftige afhængighed af kuldet top- per omkring 6-ugersalderen.

Der ses en masse sociale og følelsesmæssige forstyrrelser, når de bliver voksne, hvis hvalpene fjernes fra tæven i denne alder. >>>

- Dr. Kenneth Martin er dyrlæge og specialist i dyreadfærd.
- Han er certificeret fra American College of Veterinary Behaviorists og ejer af adfærds-klinikken Veterinary Behavior Consultations i Texas, USA.
- Han er desuden en garvet hundetræner, der bl.a. har arbejdet med at uddanne redningshunde i New Orleans-området.

Foto: privat

I den primære socialiseringsperiode har hvalpen fokus på sin mor og sine søskende.

Hvalpehold med fokus på fornuftig hundeleg er en god måde for hvalpen at møde forskellige hunde og lære deres kropssprog at kende. Leg med andre hunde er en vigtig del af hvalpens socialisering.

Hvalpen skal lære at forholde sig til fremmede hunde og mennesker på en god og behagelig måde.

HVALPEHOLD HOS DKK

Som medlem kan du deltage i Dansk Kennel Klubs hvalpetræning og hvalpemotivation. Læs mere under emnet "Aktiviteter med din hund" på dkk.dk

Den sekundære socialiseringsperiode

Fra uge seks til tolv befinder hvalpen sig i den sekundære socialiseringsperiode, og perioden starter dermed lige inden, hvalpen forlader tæven og kuldet, og strækker sig ind i den første måned hos hvalpens nye ejere.

I den sekundære socialiseringsperiode bliver hvalpen mere interesseret i omgivelserne, og i løbet af ugerne topper hvalpens lyst til at opsøge nye ting og mennesker. Samtidig begynder tævens mælkeproduktion og hendes interesse for pleje af hvalpene at falde – og dermed påbegyndes hvalpens fravænnning, og den bliver klar til at opleve verden på egen hånd.

Med henvisning til en række studier på området forklarer Kenneth Martin, at undersøgelser af hjernens elektriske impulser samt forskellige adfærdundersøgelser alle viser, at når hvalpen er otte uger gammel, er dens evne til at lære sammenlignelig med den voksne hunds. Det betyder, at den otte uger gamle hvalp kan danne blivende minder, og dermed kan både gode og dårlige oplevelser forblive hos den hele livet. Ved omkring 8- til 10-ugersalderen gennemlever hvalpen en særlig følsom periode, hvor der er en øget risiko for, at frygtbaserede minder lagres hos den.

– Alt, der sker i denne periode, vil hvalpen huske og tage med sig ind i voksenlivet, og derfor skal vi undgå enhver form for ubehagelig oplevelse, forklarer Kenneth Martin.

De fleste hvalpe kommer til deres nye familie omkring 8-ugersalderen, og det er altså herfra og cirka to uger frem, at hvalpen er særligt følsom. Det betyder dog ikke, at den skal isoleres og ikke må opleve nye ting i denne periode, for Kenneth pointerer, at mangel på nye oplevelser kan være lige så problematisk som dårlige oplevelser. Man skal som ejer dog være ekstra opmærksom på, at hvalpens oplevelser er positive og behagelige.

Tidligt arbejde er godt givet ud

– Når hunden vokser, sker der en ændring i dens tilgang til verden. I takt med at hunden bliver ældre, vil den typisk blive mere frygtsom over for nye ting, samtidig med at dens lyst til social interaktion vil falde, og når den rammer unghundestadiet, er der en stor sandsynlighed for, at den er mere nervøs og frygtsom, end den var som hvalp, forklarer Kenneth Martin. – Det er derfor vigtigt at sætte ind med socialiseringen og miljøtræningen, fra hvalpen er helt lille. For at understrege vigtigheden af at komme tidligt i gang, peger Kenneth på et new zealandsk studie, der viser, at hvalpe, der deltog i et hvalpesocialiseringshold, inden de var ti uger gamle, var meget mindre frygtsomme over for andre hunde, end hvalpe, der deltog i samme type hold, efter de var fyldt ti uger.

Kenneth oplever en gang imellem, at hundeejere er bange for at lade deres helt unge hvalpe deltage i hvalpehold og træning med andre, >>>

» USÆDVANLIG,
INNOVATIV, BÆREDYGTIG «

GREEN PETFOOD

Nu også i Danmark:
greenpetfood@mail.dk
Tlf. 75731861
www.green-petfood.dk

The advertisement features a woman with blonde hair lying on a dark wooden floor, smiling at a small dog. A white bowl filled with brown kibble sits on the floor next to her. In the foreground, four bags of Green Petfood are displayed: 'Veggie Dog' (100% plant-based), 'Insect Dog' (100% insect protein), 'Hypoallergen' (100% hypoallergenic), and 'Veggie Dog' (100% grain-free). The bags are green and white with a dog face logo. The background is a solid green color.

Tidlig socialisering på andre arter kan mindske uønsket jagtadfærd senere i livet.

Det er vigtigt, at hunden lærer at forholde sig til alle typer af mennesker, mens den stadig er hvalp.

hvis de ikke er helt færdige med deres hvalpevaccinationsprogram, da ejerne frygter, at deres hvalpe smittes med potentielt dødelige sygdomme. Kenneth, der erkender, at risikoen er tilstede, mener dog, at fordelene ved tidlig kontakt med andre er langt større end risikoen for at blive smittet.

– Risikoen for at miste hunden som følge af adfærdsproblemer er langt større end risikoen for at miste den som følge af smittesomme sygdomme, vurderer han og forklarer, at lader man ikke sin hvalp møde andre, før den er færdigvaccineret, risikerer man, at den udvikler adfærdsproblemer, der i sidste ende kan være årsag til aflivning.

Et positivt udgangspunkt

Når hvalpen skal opleve verden for første gang, er det vigtigt, at det gribes rigtigt an. Ifølge Kenneth er det ikke nok, at man blot udsætter hvalpen for en masse nye oplevelser og regner med, at den vænner sig til dem. For er verden lidt farlig set med hvalpens øjne, kan den være svær at vænne sig til. Sætter man sin lid til almindelig tilvænning, hvor hvalpen kun på egen hånd oplever og udforsker verden, forklarer Kenneth, at man let risikerer, at oplevelserne bliver for voldsomme, og at hvalpen, i stedet for at vænne sig til det, kobler angst og ubehag til det, den oplever. For at undgå, at det sker, er det vigtigt, at hvalpen er i en positiv følelsesmæssig tilstand frem for i en neutral eller negativ tilstand, når den møder noget nyt.

– Det handler ikke kun om at udsætte hvalpen for noget nyt, det handler om at gøre oplevelsen positiv. Dette gøres bedst gennem belønningsbaseret træning og ved at give hunden noget, den godt kan lide, imens den oplever nye ting – og her er godbidder det absolut nemmeste redskab. Den positive følelsesmæssige tilstand, som

godbidderne giver hvalpen, vil kobles til de ting, den oplever, imens den spiser, og dermed er der en større sandsynlighed for, at hvalpen vil huske situationen som god og behagelig.

Hvalpetræning og socialiseringshold

En af de måder, man kan sikre, at ens hund får en god og positiv introduktion til verden, er ved at tage hvalpen med til hvalpetræning. Ved at deltage i hold, hvor der er fokus på fornuftig hundeleg og belønningsbaseret træning, giver man ifølge Kenneth Martin hvalpen gode muligheder for fornuftig socialisering og miljøtræning. Her får den blandt andet muligheden for at udvikle sine sociale kompetencer, lære at indgå i leg med andre samt mulighed for at møde hunde af mange forskellige typer og racer. For at understrege fordelene ved denne form for hold fremhæver Kenneth et nyere amerikansk studie, der undersøgte, hvor mange familiehunde, der enten blev sendt på internat eller aflivet inden for deres første to leveår, og hvad der påvirkede udfaldet. Forskerne fandt, at ved at deltage i hvalpesocialiseringshold steg sandsynligheden for at blive hos ejerne fra omkring tredive procent til næsten femoghalvfems procent.

En god base gør livet lettere

Hvalpetiden er altså en unik men tidsbegrænset mulighed for at forberede hvalpen på det liv, der ligger foran den. Udnytter man ikke dette vindue, er der større risiko for, at ens hund senere udvikler problemer, der kan forringe dens livkvalitet og i værste fald ende i en aflivning. Det er derfor altafgørende for både hund og ejers trivsel, at de første måneder af hvalpens liv bruges på at bygge et godt fundament, som rusten den til at leve i en verden fyldt med mennesker, hunde og nye oplevelser.

SKAL HUNDEN HOLDE VÆGTEN I DET NYE ÅR?

Den mikrobiologiske nedbrydning og omsætning af foder til næring kræver en optimal tarmkultur. Grundforudsætningen for en god tarmkultur er naturligvis et godt foder. For at sikre optimalt optagelse af næring og støtte hundens tarmsystem kan det anbefales at give et tilskud af de gode bakterier.

SUND PREMIUM IDEALVÆGT, 12 KG

Et kvalitetsfoder som kan bruges til overvægtige hunde samt hunde med tendens til overvægt.

399⁹⁵

TRIKEM DIGESTIVE, 600 G

Tilskudsprodukt som understøtter en sund tarmkultur og optimal optagelse af næringsstoffer.

169⁹⁵

Land & Fritid

EN DEL AF LIVET PÅ LANDET